

Utbildningsinspektion i Ubbhults skola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ubbhults skola	Antal barn/elever
Grundskola	45
Skolbarnsomsorg	40
Förskoleklass	19

Utbildningen vid Ubbhults skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-3 samt skolbarnsomsorg. Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i två arbetslag, ett arbetslag med förskoleklass och årskurs 1 och ett arbetslag med årskurs 2-3. Till rektorsområdet hör en förskola i Ubbhult med 38 barn och en förskola i Sätla med fyra avdelningar. Dessutom är rektorn ansvarig för en grupp dagbarnvårdare. Sammanlagt ansvarar rektorn för 40 medarbetare fördelade på fyra arbetsplatser.

Skolans huvudbyggnad är från 1996. Skolans matsal finns i närbelägen förskola som tillhör rektorsområdet. Skolgården ligger i anslutning till ett skogsområde.

Skolan arbetar Bifrostinspirerat med verkstäder och skapande verksamhet två dagar i veckan. Dessa dagar arbetar eleverna åldersblandat. Skolan har också en naturinriktning och undervisning förläggs utomhus.

Genomförandet av inspektionen i Ubbhults skola

Skolverket sände den 1 december 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Ubbhults skola har bestått av undervisningsråden Erik Bergeå och Liselotte Hakeberg. Besök i Ubbhults skola genomfördes den 23 mars 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ubbhults skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ubbhults skola genomfördes intervjuer med rektor och sammanlagt nio lärare samt elever i förskoleklassen och årskurs 2. Lektioner i samtliga klasser besöktes. Under besöket fördes samtal med elever och personal vid klassrumsbesöken.

Rapporten grundar sig även på ett frågeformulär om åtgärdsprogram, vilket skickats till och fyllts i av grundskolans rektorer och specialpedagoger. Skolver-

ket har tidigare, under 2001-2002, gjort en nationell kartläggning av åtgärdsprogram i syfte att studera och analysera förekomsten, användningen och innehållet i åtgärdsprogram ("Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i grundskola" Skolverket 2003, Stockholm). Frågorna i det nu aktuella formuläret är hämtade från kartläggningen. Inspektörerna har också tagit del av skolornas åtgärdsprogram.

Vidare grundar sig rapporten även på en skolbilsundersökning med frågeformulär, vilka skickats till och fyllts i av föräldrar med barn i förskoleklass samt i grundskolans årskurs 2, 6 och 9 i Marks skolor. Skolverket gör regelbundna attitydundersökningar bland elever i grundskolan och gymnasiet, lärare i grund- och gymnasieskola, skolbarnsföräldrar och allmänhet i syfte att få information om olika intressentgruppers syn på, bilder av och attityder till skolan. Inspektörerna har också tagit del av föräldrarnas egna kommentarer under "övriga synpunkter" i frågeformuläret. Frågorna i det nu aktuella formuläret är hämtade från "Attityder till skolan 2003". Enkäten har besvarats av 52 procent av föräldrarna (16) i förskoleklassen och årskurs 2 vid Ubbhults skola.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Ubbhults skola samtalade inspektörerna med elever från förskoleklass och årskurs 2. Enligt de barn som intervjuades från förskoleklassen är alla vänner och det förekommer inte mycket bråk på skolan. Eleverna vet vad kränkande behandling och mobbning är och säger att elever och vuxna ofta samtalar om det. De berättar vidare att de får bestämma vad de skall forska om, under den fria leken och rasterna. De tar ansvar för sysslor i klassrummet och för lek sakerna berättar de vidare.

De intervjuade eleverna i årskurs 2 säger att det är roligt nästan jämt på rasterna och att de har bra kompisar. De berättar att eleverna får vara med och bestämma på skolans stormöten. De ger exempel på att de har varit med och beslutat om skolans regler och temaavslutningar. Eleverna tycker att de flesta av reglerna är bra. Pojkar och flickor behandlas lika enligt de intervjuade eleverna i årskurs 2.

Av de föräldrar vid skolan som besvarat frågan "I vilken utsträckning anser Du att Ditt barns skola lyckas med att förmedla samhällets grundläggande värden och traditioner" i den enkät som har skickats ut till föräldrarna i Marks kom-

mun har 75 procent svarat mycket eller i ganska stor utsträckning, jämfört med 40 procent i riket. Föräldrarna svarar att de anser att skolan lyckas med att utveckla elevernas förmåga att uppfatta människors lika värde mycket eller i ganska stor utsträckning (69 procent). Ingen av de föräldrar som har svarat på enkäten tycker att mobbing är ett problem på skolan eller att det egna barnet är utsatt för mobbing. Flertalet föräldrar tycker att skolan arbetar mycket bra eller ganska bra för att motverka mobbing. Alla svarande föräldrar instämmer i påståendet "Du känner Dig för det mesta lugn och trygg när Ditt barn är i skolan".

Enligt skolans personal är värdegrundsfrågor ständigt under diskussion med eleverna. Det har under åren funnits några incidenter av kränkande behandling på skolan.

Enligt personalen får eleverna ta ansvar för sitt eget lärande genom arbetssättet med olika teman i forskarverkstaden och skaparverkstaden samt att de deltar i planeringen av arbetet. Enligt skolans kvalitetsredovisning är personalen mycket nöjd med stormötena. Eleverna har fått insikt i ett demokratiskt förhållningssätt och mötesteknik. Eleverna har stort engagemang och många bra idéer som kan genomföras.

Eleverna har varit med och beslutat om skolans regler och påföljder. Även rektorn tar upp vid intervju att eleverna har deltagit i framtagande av skolans ordningsregler.

Av de samtal som inspektörerna har med eleverna under besöket vid skolan framkommer att de känner sig trygga på skolan och har lust att lära och är motiverade för att lära. Eleverna kan framföra sina åsikter och kan argumentera. De förstår vikten av att vara med och ta ansvar för skolan i de stormöten som skolan har och de kan ge exempel på vad de har varit med om att påverka. Eleverna förstår också vikten av att ta ansvar för sitt lärande vilket framkommer under dagens arbete i skaparverkstaden och inspektörernas samtal med eleverna under arbetets gång.

Sammanfattningsvis framkommer av inspektionen att eleverna vid Ubbhults skola känner till grundläggande demokratiska värden. De visar att de är ansvarstagande i sitt lärande i forskar- och skaparverkstaden.

Eleverna visar att de har respekt för andra människors värde och att de inte tolererar kränkande behandling.

Eleverna visar i hög grad att de har lust att lära och utredningen visar att eleverna är trygga i skolmiljön.

Ubbhultsskolans resultat av arbetet med normer och värden är av god kvalitet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Ubbhults skola har inte redovisat någon översikt över elevernas kunskapsutveckling. I intervjuerna säger personal och rektor att man använder sig av Skolverkets diagnoser för årskurs 2 och läsutvecklingsscheman som uppföljning av barnens utveckling. Vidare redovisar man elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen till elever och föräldrar i utvecklingssamtalen. Av föräldrarna tycker flertalet (15 av 16) att skolan ger eleverna kunskaper och färdigheter som förbereder för fortsatt skolgång och att skolan väcker intresse för fortsatt lärande (14 av 16). Kvalitetsredovisningen innehåller ingen redogörelse om elevernas kunskapsutveckling. Personalen vet inte hur det går för eleverna på ämnesproven i årskurs 5 vid Sättilaskolan. Personalen säger att de följer den sociala utvecklingen hos eleverna framför allt under tiden på fritidshemmet.

Rektorn säger att lärarna har god kontroll över elevernas kunskapsutveckling och har samarbete med Sättilaskolan kring detta. Inspektörerna saknar en redovisad analys av vilka kunskaper eleverna når relaterade till målen att sträva mot och att uppnå.

Vid besöket på Ubbhults skola ser inspektörerna många exempel på att eleverna kan arbeta självständigt och tillsammans med andra. Vid samtal med eleverna framkommer att eleverna har insikt i hur de lär och att kunskap kan inhämtas på olika sätt. Skolans profil att arbeta tematiskt i skaparverkstad och forskarverkstad ger rika tillfällen att pröva olika lärtilar. Inspektörerna ser resultat av det arbetet som är av mycket hög kvalitet. Eleverna har insikt i sitt eget sätt att lära

Sammanfattningsvis saknas en redovisad bedömning av hur eleverna når målen för utbildningen vid Ubbhults skola, vilket innebär att varken personalen vid skolan eller inspektörerna kan bedöma elevernas kunskapsutveckling. Ubbhults skola bör utveckla former för att följa upp och redovisa elevernas kunskapsutveckling. Eleverna vid Ubbhults skola kan för övrigt arbeta självständigt och tillsammans med andra.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Ubbhults skola samverkar skolan med eleverna i stormöten för skolans alla elever. Några av eleverna i årskurs 3 är ordförande och sekreterare, för att träna på den demokratiska processen. Stormötesprotokoll finns uppsatta på väggarna i klassrummen och kan läsas på skolans hemsida. I klasserna har man dagliga samlingar där eleverna har möjlighet till inflytande över verksamheten. Eleverna säger att de kan påverka såväl ordningsregler som arbetssätt och innehållet i undervisningen. Skolan har gemensamma ordningsregler som eleverna beslutar om vid stormötena. En följd av detta är att elever även föreslår påföljder om man bryter mot någon av reglerna. Eleverna beskriver dessa påföljder, bland annat att en påföljd är att delta i städning. Vid samtal med rektor framkommer att eleverna har föreslagit detta, men att ingen elev har städat som disciplinär åtgärd. Enligt grundskoleförordningen har skolan inte möjlighet att ha den typen av disciplinära påföljder, även om eleverna har föreslagit och i demokratisk ordning fattat beslut om dessa. Det är viktigt att eleverna förstår varför denna typ av påföljder inte är förenliga med lagstiftningen. Ordningsreglerna är bra enligt rektorn och eleverna har inflytande över dessa.

Enligt personalen vid fritidshemmet har de daglig kontakt med föräldrarna på fritids. Dessutom har man föräldramöten. Kontakt tas med hemmet så fort det är något som behöver diskuteras eller informeras om. Utvecklingssamtal hålls varje termin.

Eleverna har inflytande över lärandet på Ubbhults skola framför allt i det tematiska arbetet. Eleverna får ta ansvar för sitt eget lärande genom tema och planering av skolarbetet. Enligt kvalitetsredovisningen är alla delaktiga i temaarbetet och olika arbetsformer befrämjar lärande. Redovisningarna är mycket uppskattade och föräldrarna är delaktiga under arbetets gång. Även på hemsidan kan man se bilder från redovisningarna.

Mobbningsteam finns på Ubbhults skola. Detta team är gemensamt för alla skolor i distriktet och i teamet finns personal från de olika skolorna. Ubbhults skola har en representant i teamet enligt skolans arbetsplan. Det har förekommit några incidenter av kränkande behandling på skolan. Enligt personalen är värdegrundsdiskussionen ständigt pågående. I skolans arbetsplan finns en beskrivning av skolans förebyggande arbete så som ”kompissamtal”, tydliga och gemensamma ordningsregler, rastvakter och stormöten. Det poängteras att all personal har ansvar för alla barn. Skolan arbetar med mobbning enligt den så kallade Farstamodellen. Vid inträffad mobbning talar någon i mobbningsteamet med mobbaren och den mobbade. Eleverna skall därefter själva berätta hemma

om det inträffade. Om mobbingen inte upphör tar mobbingteamet kontakt med föräldrarna. Skolan har en handlingsplan samt en föräldrabroschyr om mobbning. Det vidare begreppet kränkande behandling behandlas inte i skolans handlingsplan.

Skolhälsovård finns och skolan har tillgång till skolsköterska. Klassundersökning genomförs av årskurs 1. Dessa innehåller hälsosamtal. Det finns ett elevvårdsteam på distriktsnivå som skolan har tillgång till vid behov. Specialpedagog besöker skolan regelbundet.

Skolan arbetar hälsofrämjande och har ett hälsoprojekt där eleverna springer på fredagarna under vårterminen. Då Ubbhults skola saknar lokal för idrott får eleverna i förskoleklassen och årskurs 1 åka till Sätälaskolan för att få ett dubbelpass idrott varannan vecka. Tvåorna åker på samma sätt under första terminen och under vårterminen har de simundervisning varje vecka. Årskurs 3 är på Sätälaskolan varje vecka och har då ett dubbelpass idrott. Enligt arbetsplanen utnyttjas skolans närhet till naturen och man har regelbundet undervisning utomhus.

Sammanfattningsvis samverkar skolan med elever och föräldrar och formellt samverkansorgan finns för eleverna. På skolan finns ordningsregler med otillåtna disciplinära åtgärder då eleverna bryter mot reglerna. Detta måste åtgärdas.

Eleverna har inflytande över lärandet.

Skolan har ett förebyggande arbete mot mobbning och en plan för att motverka mobbning och eleverna känner sig trygga på skolan. Ubbhults skola bör dock utarbeta ett program som omfattar det vidare begreppet kränkande behandling, vari mobbning utgör en av delarna. Hur skolan skall agera om en vuxen på skolan kränker en elev, liksom om en elev kränker en vuxen, bör också tas upp i programmet. Skolan skall också informera föräldrar om mobbning i ett tidigt skede om incidenter inträffar och inte invänta om mobbningen upphör.

Skolhälsovård finns och skolan arbetar hälsofrämjande.

Skolans arbete för arbetsmiljö och delaktighet är till stora delar av god kvalitet.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Ubbhultskolans pedagogik är inspirerad av Bifrostskolan i Danmark och det är skolans profil. Eleverna arbetar i "verkstad" två dagar i veckan. Skolan har också en naturinriktning där undervisning förläggs utomhus varje vecka. Inspektörerna besökte skolan en veckodag när alla eleverna arbetade i skaparverkstad.

Dagen började med samling i klasserna, men därefter bröts grupperingarna upp för nya grupper i verkstadsarbetet. Dessa grupper var åldersblandade. Vid intervju med barn i förskoleklassen berättar de att de får vara med och bestämma om vad de skall forska om. Eleverna i årskurs 2 tycker att det är bra att de få arbeta med tema. Temadagen har föregåtts av forskning.

Enligt personalen styr kursplanerna planeringen av verksamheten och man diskuterar målen för utbildningen. Arbetet med lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna ett utvecklingsområde för Ubbhults skola. Arbetet med att lokalt bearbeta och tolka de nationella målen är viktigt i synnerhet eftersom skolan ingår i försöket med utbildning utan timplan.

Kunskapssynen speglar den som finns i läroplanen enligt inspektörerna.

Skolan arbetar i arbetslag och åldershomogena klasser från och med detta läsår. Tidigare var klasserna åldersblandade. Temadagarnas arbetsgrupper är dock fortfarande åldersblandade. Marks kommun ingår i försöket med undervisning utan timplan. På skolan finns ett schema som visar när dagen börjar och slutar. Enligt rektorn får eleverna den garanterade undervisningstiden men att det är lärarna som har ansvar för att tiden fullgörs.

Den dag inspektörerna besökte skolan fungerade tidsanvändningen mycket väl. Arbetssättet som skolan använder gör att undervisningen individanpassas.

Svaren på det frågeformulär som rektorn vid Ubbhults skola lämnat in angående bland annat elever i behov av stöd och åtgärdsprogram visar att regelbundna utvecklingssamtal med eleverna genomförs. Utvecklingssamtalen dokumenteras och följs upp i mycket stor utsträckning.

Rektorns bedömning är att av Ubbhultskolans 64 elever är mellan sex och åtta elever i behov av särskilda stödåtgärder. Det är sex elever som har ett upprättat åtgärdsprogram. Nio elever får särskilda stödåtgärder vid skolan. Rektorn bedömer att skolans stödåtgärder är tillräckliga för en del av eleverna.

Vårdnadshavare, elev, klassläraren, specialpedagog och skolpsykolog deltar vanligtvis när åtgärdsprogrammen utarbetas vid skolan. Åtgärdsprogrammen bygger alltid på en pedagogisk kartläggning, som i första hand består av standardiserade och icke-standardiserade tester, intervju/observation av eleven och/eller observation av interaktionen i klassrummet.

Den vanligaste beskrivningen i programmen är elevens individuella problematik. De typer av problembeskrivningar knutna till eleven som är vanligast är socioemotionella svårigheter och koncentrationssvårigheter. Det är också ganska vanligt att svårigheter att nå kunskapsmålen, tal-, språk-, kommunikationshinder samt läs- och skrivsvårigheter ingår i problembeskrivningarna.

Andra beskrivningar som är ganska vanliga är situationen i klassrummet, skolans sätt att organisera arbetet och samordning mellan reguljär undervisning och det särskilda stödet. Att lärarens undervisning beskrivs i åtgärdsprogrammen förekommer, men det är ganska ovanligt. De åtgärder som vanligtvis föreslås i åtgärdsprogrammen är anpassning av arbetsformer/arbetssätt, anpassade läromedel och särskild färdighetsträning.

Åtgärdsprogrammen tjänar en mängd syften vid skolan till exempel som stöd i den pedagogiska verksamheten, som underlag för fördelning av resurser, utvärdering av elevens utveckling, utvärdering av skolans insatser och att tydliggöra vad som överenskommits mellan elev, vårdnadshavare och skola.

Rektorn bedömer att de överenskomna åtgärderna i mycket stor utsträckning genomförs och att de i ganska hög grad leder till de uppställda målen. Rektorn anser att åtgärdsprogrammen är mycket viktiga bland annat för att de tvingar fram alternativa pedagogiska lösningar och att de visar en helhetsbild av situationen.

Ingen elev har modersmålsundervisning vid skolan. En elev är berättigad och har blivit erbjuden undervisning. Ingen elev är placerad i särskild undervisningsgrupp. Ingen elev har anpassad studiegång.

Specialpedagogen i distriktet är på skolan var tredje eller var fjärde vecka. I övrigt får elever i behov av särskilt stöd detta av skolans personal. Skolan använder läsutvecklingsschema för att följa läsutvecklingen. Det finns starkt fokus på färdigheter i svenska och matematik på skolan enligt personalen. Personalen arbetar även på fritids vilket gör att man också följer den sociala utvecklingen. Personalen anser att det finns elever som inte får stöd eftersom kompetensen saknas. Personalen dokumenterar utvecklingssamtalen.

Utvärderingar görs av temaarbetet efter varje avslutat tema med eleverna. Vidare har skolan redovisat utvärdering i form av loggbok.

Ubbhults skola samverkar med kyrkan och idrottsföreningen i Ubbhult. Skolavslutningar hålls i kyrkan och prästen deltar, men deltagandet är frivilligt, vilket står i inbjudan till avslutningen.

Årskurs 3 vid Ubbhults skola samverkar med årskurs 3 i Sättilaskolan.

Sammanfattningsvis är arbetet med lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna ett utvecklingsområde för Ubbhults skola. Arbetet med att lokalt bearbeta och tolka de nationella målen är viktigt i synnerhet eftersom skolan ingår i försöket med utbildning utan timplan.

Rutiner bör finnas för att kunna följa att eleverna får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd.

Organiseringen av lärandet är av mycket god kvalitet. Den är flexibel och den främjar lärandet. Undervisningen bidrar till att utveckla elevernas eget sätt att lära.

Utvecklingssamtal genomförs och dokumenteras.

Det finns åtgärdsprogram för flertalet elever i behov av särskilt stöd vid skolan men alla elever som skolan bedömer är i behov av särskilt stöd har inte åtgärdsprogram, vilket är otillfredsställande. Det finns fungerande rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Skolan bör dock beakta att personalen upplever att de saknar kompetens för arbetet med elever i behov av särskilt stöd, vilket kan medföra att eleverna i behov av stöd inte får detta.

Det finns en bra samverkan mellan fritidshem, förskoleklass och grundskola. Skolan samverkar med föräldrar och föreningsliv.

Inspektörerna anser att skolan bör fundera över skolavslutningarnas utformning och innehåll. Skolavslutning i kyrkan kan anses vara försvarligt, om annan lämplig lokal saknas och tonvikten läggs på den gemensamma samvaron, inte på religiösa traditioner (SOU 2004:50 s 178 f).

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Ubbhults skola är en del av Sätilla distrikt. Rektorerna i distriktet träffar regelbundet distriktschefen och förvaltningschefen. Rektorn säger sig ha bra stöd av distriktschef och övriga rektorer i distriktet.

Rektorn ansvarar för verksamhet på fyra adresser, tre förskolor och en skola samt fritidshem. Rektorn är på skolan en och en halv dag i veckan och träffar lärarna i konferens vid ett tillfälle i veckan. Rektorn har administrativ hjälp med förskoleplacering och skolpliktsbevakning. I övrigt saknas administrativt stöd. Enligt personalen är rektorn förtrogen med verksamheten och är pedagogisk ledare. Personalen önskar att rektorn kunde vara mer på skolan. Rektorn anser sig vara så väl förtrogen med verksamheten som pedagogisk ledare i verksamheten. Rektorn är utbildad fritidspedagog och har arbetat inom fritidshem, förskola och skola sedan 1980 och sedan 2001 som rektor. Eleverna vet vem rektorn är.

Mål finns för verksamheten i form av arbetsplan. En verksamhetsberättelse upprättas årligen liksom en kvalitetsredovisning. En för kommunen gemensam mall används för kvalitetsredovisningen. Föräldrar och elever deltar inte i upprättandet. Skolans kvalitetsredovisning är systematisk och därigenom tydlig till sin struktur. Dock saknas en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen uppnåts.

Sammanfattningsvis fungerar ansvarsfördelning och kommunikation väl vid Ubbhults skola. Rektorn har förtrogenhet med verksamheten och tar ansvar för övergripande funktioner.

Skolans kvalitetsredovisning måste utvecklas så att den även bedömer i vilken grad nationella mål för utbildningen vid Ubbhults skola uppnås.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Som tidigare nämnts deltar Ubbhults skola i försöksverksamheten med utbildning utan timplan. Hur stor del av undervisningen som åtgår till de olika ämnena framgår därmed inte av elevernas schema eller andra planeringar. Det går inte heller att utläsa att tid avsatts till elevens val.

I Ubbhults skola finns skolans val i form av naturundervisning och Bifrostinspirerat tematiskt arbete i forskar- och skaparverkstad. Elevens val finns inte som ämne på skolans schema men eleverna får breddning och fördjupning i form av det tematiska arbetet. Det finns ingen elev som har modersmål eller svenska som andraspråk. Skolan har förutsättningar att ta emot elever med funktionshinder.

Ubbhults skola har tillgång till Sättiladistriktets gemensamma elevvårdsteam, Elevhälsan, vari ingår kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare, specialpedagog, specialpedagog med inriktning tal och psykolog.

Skolan informerar om sin verksamhet genom föräldramöten och skriftliga veckomeddelande. Det finns även information på skolans hemsida.

Skolbarnsomsorg finns att tillgå på skolan för alla elever som är i behov av det.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är god vid Ubbhults skola

Elevens val saknas som ämne vid Ubbhults skola men eleverna får möjlighet att fördjupa och bredda sina kunskaper i den tematiska verksamhet som skolan bedriver. Skolan skall dock göra eleverna medvetna om ämnet elevens val finns och tydliggöra vilka valmöjligheter de har inom detta ämne.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Ubbhults förskoleklass finns 1,33 årsarbetare, vilket innebär 14,3 elever per heltidsanställd. Grundskolan har 2,7 lärartjänster i årskurs 1 till 3. Lärartätheten är 6 lärare per 100 elever. Det finns 40 barn inskrivna på fritidshemmet och verksamheten sköts av 4 årsarbetare. Det blir 10 barn per årsarbetare.

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2003/04 var lärartätheten i Marks kommun 7,8 lärare per 100 elever. Samma läsår var riksgenomsnittet 8,0 lärare per 100 elever. I fritidshem var genomsnittet 18,2 barn per årsarbetare vid skolan. Flertalet föräldrar är nöjda med antalet lärare på skolan.

Vid Ubbhults skola finns personal som är barnskötare, förskollärare, förskollärare som studerar till 1-7 lärare på distans, 1-7 lärare och lågstadielärare. Personalen trivs bra och säger att det råder god anda på skolan. Personalen känner alla barnen och barnen känner personalen. Det är svårt att få utbildade vikarier till skolan, vilket gör att personalen vikarierar för varandra vid frånvaro. Rektorn genomgår rektorsutbildningen.

Personalen har fått kompetensutveckling för Bifrostarbetet. Det finns ingen kompetensutveckling kopplad till de utvecklingsområden som kommer fram i kvalitetsredovisningen enligt personalen. Det framkommer även i intervjuerna att personalen tycker att de saknar kompetens för arbetet med elever i behov av stöd. Personalen har fått utbildning en heldag om åtgärdsprogram och elevvårdsteamet har handledning med personalen.

Läromedel vid skolan är tidsenliga och eleverna tycker att de är bra. Datorer finns att tillgå för eleverna, men enligt eleverna används dessa inte så ofta. Skolan har sex datorer som eleverna kan använda.

Det finns ett till antalet böcker begränsat bibliotek på skolan. Varje gång eleverna är i Sätla har de tillgång till Sätla bibliotek.

Lokalerna är ändamålsenliga och anpassade för elever med funktionshinder. Lokalerna ger goda förutsättningar för att bedriva undervisning och för elevernas trygghet och lust att lära. Skolgården är enligt eleverna bra för lek. Flertalet föräldrar är nöjda med skolans lokaler och skolgård.

Sammanfattningsvis är tillgången på resurser kompetensmässigt och materiellt god vid Ubbhults skola. Skolans bibliotek bör dock utvecklas.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Ubbhults skola övergripande är av god och delvis av mycket god kvalitet. Resultatet av arbetet med normer och värden är av god kvalitet. Arbetet för arbetsmiljö och delaktighet är till stora delar av god kvalitet. Organiseringen av lärandet är av mycket god kvalitet. Den är flexibel och den främjar lärandet. Undervisningen bidrar till att utveckla elevernas eget sätt att lära. Ubbhultsskolans arbete med pedagogisk verksamhet och undervisning är av god kvalitet. Skolans styrning, ledning och kvalitetsarbete är av god kvalitet. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- former för att följa upp och redovisa elevernas kunskapsutveckling,
- handlingsprogrammet mot kränkande behandling,
- skolbiblioteket bör utvecklas,
- rutiner för uppföljning av att eleverna får den garanterade undervisningstiden samt
- skolavslutningarnas utformning.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Uppföljning av nationella mål i kvalitetsredovisningen (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolan har otillåtna disciplinära åtgärder då elever bryter mot skolans ordningsregler (6 kap. 9-10 §§ grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elevens vårdnadshavare informeras inte i tidigt skede när elev har blivit utsatt för kränkande behandling (förordningen om läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Elevens val saknas som ämne vid skolan (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2004-09-16

Göteborg

Liselotte Hakeberg

Erik Bergeå